

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 533/2011-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. S. H., Veľká Británia, zastúpeného advokátkou JUDr. Z. M., L., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi Okresného súdu Humenné v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 818/93, sp. zn. 11 C 128/99 a sp. zn. 11 C 8/07, Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 59/09 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo/209/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. S. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. októbra 2011 doručená sťažnosť Mgr. S. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 11 C 818/93 a sp. zn. 11 C 128/99 (pôvodne pod sp. zn. 11 C 818/93) a jeho rozsudkom sp. zn. 11 C 8/2007

zo 16. apríla 2009, rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 59/2009 z 24. februára 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 8. júna 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo/209/2010. K sťažnosti boli pripojené listinné dôkazy týkajúce sa daného sporu.

Zo sťažnosti vyplýva, že na okresnom súde prebiehalo od roku 1993 konanie o zaplatenie 17 000 Sk s prísl., v ktorom bol sťažovateľ žalovaným (žalobcom bol J. D.).

Okresný súd až po 13 rokoch pripustil do konania žalovaného v druhom rade (JUDr. J. R.), s ktorým sťažovateľ založil združenie podľa Občianskeho zákonníka (§ 829 a nasl.). Sťažovateľ bol v tomto združení riaditeľom pre podnikateľskú činnosť „drevozárstva“, ale „väčšinou majetkovú účasť v združení“ mal žalovaný v druhom rade.

Sťažovateľ poukazuje na viaceré listinné dôkazy týkajúce sa daného sporu, ktoré pripojil k sťažnosti, napr. „dohodu o poreze orechových stromov“, zápisnice z pojednávanií a podobne, cituje výpovede viacerých svedkov a opisuje na 28 stranách skutkový stav veci, konkrétne okolnosti, ako došlo k súdному sporu, pričom podľa sťažovateľa mal byť za vznik sporu zodpovedný práve zakladateľ združenia, pretože žalobca uzavrel dohodu „s Firmou R.“.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že súdny spor bol vedený proti nemu zámerne a žalobca „si musel byť vedomý, že neunesie dôkazné bremeno... že uzavretá dohoda splnená nebola...“, a tiež mohol „predpokladať, že úspešnosť sporu je málo pravdepodobná, iba že sa spoliehal v úspešnosť prihliadnutím, že zastupujúci advokát je v priateľskom vzťahu (tykajú si) so sudcom, ktorý počas celého konania vo veci rozhodoval. Naopak sudca vedel, že voči žalovanému - sťažovateľovi, sa cíti predpojatý a túto skutočnosť verejne deklaroval a doposiaľ deklaruje.“.

Okresný súd od začiatku nevykonával dokazovanie v súlade s Občianskym súdnym poriadkom (ďalej aj „OSP“), keď ho zaviazal povinnosťou „zaplatiť žalobcovi sumu 119,49 € (3.599,75,-Sk) s 3 % úrokom od 01. 03. 1993...“, a ani krajský súd nevykonával dôkazy navrhované sťažovateľom, iba sa stotožnil so závermi okresného súdu.

Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, v ktorom tvrdil, že všeobecné sudy procesne pochybili, keď v priebehu konania nedoriešili jeho pasívnu legitimitáciu v spore, pričom pojednávali v jeho neprítomnosti, aj keď vedeli, že sa nachádza v zahraničí, čím porušili zásadu kontradiktórnosti konania. Súčasne tvrdil, že v danom prípade išlo o „vec dôležitého verejného záujmu, pretože daná vec sa javí ako organizovaná trestná činnosť“.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol s poukazom na § 238 ods. 5 OSP, podľa ktorého dovolanie nie je prípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy..., pričom na príslušenstvo sa neprihliada.

Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu v tejto veci vypočúť svedkov a tvrdí, že sa „stal obeťou skupinky podnikateľov, medzi ktorými je aj JUDr. R., ktorí na jeho osobu, na jeho firmu (spoločnú s manželkou sťažovateľa) podali na prelome roku 2001/2003 viaceré fiktívne žaloby na základe fiktívnych listinných dôkazov, pričom sa žalobcovia dopustili trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 Trestného zákona a naviac sťažovateľ je presvedčený, že v tejto skupine pôsobili, resp. ešte naďalej pôsobia aj zamestnanci súdu, preto sa sťažovateľ obrátil priamo na predsedu okresného súdu, ktorý jeho podanie ignoroval, pričom ide o závažné trestné alebo disciplinárne delikty, ktoré mali za následok ukončenie podnikateľskej činnosti a v obave o svoj život sťažovateľ aj s manželkou odišiel v roku 2005 do A. kde našiel útočisko“.

K tomu opisuje podrobne aj skutočnosti, ktoré súvisia s predmetom iných konaní na okresnom súde, a jeho konkrétne procesné pochybenia, napr. „vo veci žalobcu VSE a. s. Košice“, resp. pri vybavovaní jeho sťažnosti, o ktorej rozhodol ústavný súd vo veci sp. zn. II. ÚS 39/2011, pričom s jeho rozhodnutím nesúhlasí, preto v „tejto veci sa sťažovateľ obrátil na Európsky súd pre ľudské práva“.

Sťažovateľ uvádza, že v tejto veci okresný súd pochybil už pri doručovaní rozsudku krajského súdu, keď mu ho doručil „minimálne dvakrát“ (17. apríla 2010 a 12. augusta

2010) a „napadnuté rozhodnutia sú absolútne v rozpore s Občianskym zákonníkom, tiež Občianskym súdnym poriadkom, pretože neobsahujú nič konkrétne, nie sú nijako špecifický vymedzené...“, a tiež „odvolací a dovolací súd vážne pochybili, ak na jednej strane odvolací súd vyjadri svoj právny názor, že žaloba môže smerovať tak proti p. R., tak aj proti p. H., pretože zodpovedajú za nárok spoločne a nerozdielne.

Ako je potom možné, že okresný súd voči žalovanému v 2. rade konanie zastavil, pričom uznal vznesenú námietku premlčania žalovaného v 2. rade a zaviazal jedného účastníka združenia v tomto prípade p. H., aby zaplatil druhému účastníkovi združenia p. R. trovy konania v sume 9.632.- Sk.

Z právneho názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že ak žalobca podal včas žalobu voči členovi združenia p. H. tak samozrejme námietka premlčania dôvodná nebola, pretože členovia združenia zodpovedajú spoločne a nerozdielne.

Hore uvedený postup podľa sťažovateľa je nezákonný a je v rozpore s Občianskym právom a dobrými mravmi.

Sťažovateľ má za to, že žalobca mal zvoliť postup opačný a taký, že v prvom rade žaloba mala smerovať na podnikateľský subjekt - PO firmu JUDr. R...“.

Okresný súd tiež porušil jeho „právo na súdnu ochranu a na spravodlivý súdny proces“ aj tým, že sa nezaoberal návrhom sťažovateľa na pribratie žalovaného v druhom rade do konania, tým, že konanie „trvá neprimerane dlhý čas“, a tým, že žalobca „neuniesol dôkazné bremeno...“. Okrem toho do procesu prijatia poštových zásielok neoprávnene zasahovala tretia osoba, ktorá doručky nezaradila do spisu, čím došlo k prieťahlu konania a jeho nehospodárnosti, tým že súd vykazoval doručenie ako nevykázané a zásielku odosielať opakovane...“. Okresný súd sa tiež dopustil „porušovania práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena a to tým, že so sťažovateľom konal nedôstojné, resp. neobvykle, kde sťažovateľ pri každej osobnej návšteve na súde bol dlhodobo 10 rokov, podrobený osobným prehliadkam, ktoré sú vysoko neštandardné, pričom u iných osôb neboli vykonávané...“.

Podľa sťažovateľa sa okresný súd v rozsudku zo 16. apríla 2009 sp. zn. 11 C/8/2007 v zásade nevysporiadal so žiadanými jeho námietkami a tvrdeniami „a v rozpore s príslušnými ustanoveniami právnych predpisov neuviedol, aké skutočnosti považoval za

preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako sa vysporiadal so skutočnosťami uvedenými žalobcom a tiež sťažovateľom“.

Takisto „*Odvolací súd nevedno z akého dôvodu svoj pôvodný postup zmenil a rozhodol bez prítomnosti účastníkov konania. Túto skutočnosť odvolací súd vo svojom rozhodnutí vôbec neodôvodnil...“*, a tým odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, pretože nepostupoval podľa § 214 ods. 1 a 2 OSP.

Krajský súd sa tiež nezaoberal vôbec dôvodmi uvedenými v odvolaní sťažovateľa a vo svojom rozsudku z 24. februára 2010 sp. zn. 10 Co/59/2009 sa len stotožnil s konštatovaním prvostupňového súdu, čím podľa názoru sťažovateľa postupoval spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s požiadavkami upravenými v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, a to znamená aj vo výroku o trovách konania - týmto sa však krajský súd vôbec nezaoberal.

Sťažovateľovi okresným súdom a odvolacím súdom bola znemožnená osobná prítomnosť pred súdom, pričom osobná prítomnosť účastníka konania pred súdom je základným predpokladom úspešného uplatnenia daného práva, teda poskytnutia súdnej ochrany, rovnako ako právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom. Sťažovateľ je toho názoru, že žalobca mal pred súdom výhodnejšie postavenie s prihliadnutím na skutočnosť, že prvostupňový súd od samého počiatku mal záujem vec posúdiť a rozhodnúť len na základe vlastnej úvahy.

Rovnako aj najvyšší súd sa nevysporiadal s dôvodmi uvedenými sťažovateľom, taktiež s vadami namietanými sťažovateľom, nedostatočným odôvodnením rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, čím podľa názoru sťažovateľa postupoval spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s požiadavkami upravenými v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ má dôvodné podozrenie, že „došlo k úmyselnému porušeniu jeho práv najmä prostredníctvom nedovolennej manipulácie so súdnym spisom, vykonávaní zmien v tomto spise s cieľom pozmenenia kľúčových skutočností a ďalších podozrivých úkonov zo strany pracovníkov súdu, najmä čo sa týka neoprávneného zásahu tretej osoby do procesu prijatia zásielok na súde... a... trvá na svojej prítomnosti na pojednávaní pred ústavným súdom“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... na súdnu a inú právnu ochranu a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp.zn. 11 C/818/1993, sp. zn. 11 C/128/99, sp. zn. 11 C/8/2007 a jeho rozsudkom sp. zn. 11 C/8/2007-320 zo dňa 16. 04. 2009, porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na rýchly a spravodlivý proces a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru... a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... na súdnu a inú právnu ochranu a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy... na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, postupom Okresného súdu Humenné ako aj jeho rozhodnutiami sp. zn. 11 C/128/1999-234 zo dňa 09. 01. 2007, sp. zn. 11 C/8/2007-320 zo dňa 16. 04. 2009, porušené boli.

3. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... na súdnu a inú právnu ochranu a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co/59/2009 a jeho rozsudkom sp. zn. 10 Co/59/2009-362 zo dňa 24. 02. 2010, porušené bolo.

4. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na rýchly a spravodlivý proces a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co/59/2009 a jeho rozsudkom sp. zn. 10 Co/59/2009-362 zo dňa 24. 02. 2010, porušené bolo.

5. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... na súdnu a inú právnu ochranu a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo/209/2010 a jeho uznesením sp. zn. 5 Cdo/209/2010-424 zo dňa 08. 06. 2011, porušené bolo.

6. Základné právo sťažovateľa... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... na rýchly a spravodlivý proces a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v

konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo/209/2010 a jeho uznesením sp. zn. 5 Cdo/209/2010-424 zo dňa 08. 06. 2011, porušené bolo.

7. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo/209/2010-424 zo dňa 08. 06. 2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10 Co/59/2009-362 zo dňa 24. 02. 2010 a rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 11 C/8/2007-320 zo dňa 16. 04. 2009 a rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 11 C/128/1999-234 zo dňa 09. 01. 2007 sa zrušuje a vec vracia okresnému súdu a krajskému súdu na ďalšie konanie.

8. Ústavný súd Slovenskej Republiky priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie sumu vo výške 13.500 €, ktoré mu je povinný vyplatiť Okresný súd Humenné vo výške 6.000 €, Krajský súd v Prešove vo výške Žiliny 5.000 € a Najvyšší súd Slovenskej republiky vo výške 2.500 €.

9. Okresnému súdu Humenné sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd podľa článku 48 ods. 2 Ústavy... a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa článku 19 ods. 1 Ústavy...

10. Krajskému súdu v Prešove a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky sa zakazuje pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11. Sťažovateľovi Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 261,82 €... ktoré sú Najvyšší súd... Krajský súd... Okresný súd... povinní zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa... do 15 dni od právoplatnosti rozhodnutia.

12. Sťažovateľovi Ústavný súd... priznáva náhradu nákladov vynaložených na bránenie jeho práv... v sume 1 094,24 € pozostávajúcich z cestovných nákladov spojených s vycestovaním na Slovensko za účelom podania ústavnej sťažnosti v sume 320 €, poštové 20 Eur, kopírovanie spisu pre potreby právneho zastúpenia, dôkazov, príloh k ústavnej sťažnosti v sume 65 € a iné služby a výdavky (telefonické výdavky a pod.) do sumy 25 €, náhrada mzdy v sume v prepočte na euro v sume 664,24 € (8 hod x 7.22 libier x 10 dní).“

Sťažovateľ okrem toho navrhuje ústavnému súdu rozhodnúť takto:

„Vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 11 C/8/2007-320 zo dňa 16. 04. 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C/8/2007, sa odkladá.

Okresný súd Humenné v ďalšom konaní zopakuje alebo doplní dokazovanie v zistení skutkového stavu a právneho posúdenia veci s prihliadnutím na zistené vady Ústavným súdom Slovenskej republiky. Vo verejnom záujme je potrebné, nevyhnutné a žiada sa, zaoberať vecnou stránkou prehlásenia žalovaného v 2. rade zo dňa 21. 08. 2007, ktoré zaradil sťažovateľ do spisu z dôvodu jeho závažného obsahu, prípadne postúpiť vec orgánu na prešetrenia, do ktorého právomoci patrí.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 56/03, IV. ÚS 59/03).

1. Sťažovateľ v časti sťažnosti žiadal o preskúmanie postupu a rozhodnutia okresného súdu sp. zn. 11 C/8/2007 zo 16. apríla 2009, pretože nesprávne vyhodnotil ním predložené listinné dôkazy, nevypočul navrhnutých svedkov a založil svoje rozhodnutie len na svojej vlastnej úvahe podľa § 136 OSP. Z toho istého dôvodu namieta aj rozhodnutie krajského súdu, pričom tvrdí, že postupom tohto súdu mu navyše bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože odvolací súd nenariadil pojednávanie vo veci.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou sťažnosťou sťažovateľ napadol rozhodnutie okresného súdu, ako aj rozhodnutie krajského súdu. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutie okresného súdu, pretože jeho postup a rozhodnutie preskúmal v dôsledku odvolania sťažovateľa krajský súd. Z toho dôvodu bolo potrebné v tejto časti (teda vo vzťahu k okresnému súdu) sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 10 Co/59/2009 z 24. februára 2010, ústavný súd pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi

ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01, III. ÚS 174/2011).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s rozhodnutím krajského súdu, ktorý potvrdil právny názor okresného súdu, že je povinný „zaplatiť žalobcovi sumu 119,49 € (3.599,75,-Sk) s 3 % úrokom od 01. 03. 1993...“, a trovy konania v sume 302,09 €, pričom namieta, že krajský súd nevykonal dôkazy navrhované sťažovateľom, iba sa stotožnil so závermi okresného súdu.

Porušenie označených práv vidí sťažovateľ v tom, že v konaní nebola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov a napadnutý rozsudok obsahuje účelové, nepravdivé a nepodložené tvrdenia. Súčasne krajský súd svoje závery vôbec neodôvodnil, nevypočul svedkov a nebral do úvahy predložené listinné dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia.

Ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľa a odôvodnenie rozsudku krajského súdu sp. zn. 10 Co/59/2009 z 24. februára 2010 a zistil, že sú nedôvodné a neopodstatnené.

Krajský súd konal a vo veci rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, preto ho podľa § 219 ods. 2 OSP potvrdil.

Ako vyplýva z uvedeného odôvodnenia, postupoval odvolací súd v súlade s procesným kódexom, čo napokon bližšie vysvetlil aj najvyšší súd v dovolacom konaní,

preto sa už touto námietkou ústavný súd bližšie nezaoberal, hoci sťažovateľ tvrdí, že krajský súd mal nariadiť v jeho veci pojednávanie podľa § 214 ods. 1 a 2 OSP.

Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu ďalej konštatuje, že ani ďalšie námietky sťažovateľa nie sú opodstatnené. Týka sa to najmä toho, že v konaní nebola zabezpečená spravodlivá ochrana jeho práv a oprávnených záujmov a napadnutý rozsudok obsahuje účelové, nepravdivé a nepodložené tvrdenia, a tiež toho, že krajský súd svoje závery vôbec neodôvodnil, nevypočul svedkov a nebral do úvahy predložené listinné dôkazy.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry viackrát vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Preto nemôže nahrádzať postupy a rozhodnutia všeobecných súdov spôsobom, akým to požaduje sťažovateľ, a tak preberať na seba ústavnú zodpovednosť všeobecných súdov za ochranu zákonnosti podľa § 1 OSP, ak sa táto ochrana poskytla bez porušenia ústavnoprocených princípov ustanovených v čl. 46 až čl. 50 ústavy, ktorých ustálený výklad vyplýva zo stabilnej judikatúry ústavného súdu.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie rozsudku krajského súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP) a nevykazuje znaky arbitrárnosti. Krajský súd najprv rekapituloval skutkový stav veci a právne závery okresného súdu (s. 1 a 2), ktoré ho viedli k rozhodnutiu, ďalej citoval odvolacie námietky sťažovateľa (s. 3 až 4) a jeho dôvody na zmenu či zrušenie rozhodnutia okresného súdu, a potom svoje právne závery odôvodnil jasným a zrozumiteľným spôsobom (s. 5 až 7), aj keď je pravdou, že neodpovedal na všetky odvolacie námietky sťažovateľa. Krajský súd v tejto relevantnej časti svojho rozhodnutia jasne uviedol, prečo považoval žalovaného za aktívne legitimovaného v spore a prečo bol ako účastník združenia zodpovedný aj za splnenie dohody o vykonaní práce vo vzťahu k

žalobcovi spoločne a nerozdielne (sťažovateľ mal živnostenské oprávnenie a podpísal so žalobcom dohodu o vykonaní práce) a vyjadril sa aj k tomu, prečo zamietol návrhy sťažovateľa vykonať ďalšie dôkazy, na ktoré dodatočne poukázal vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu.

Hoci sťažovateľ má na vec odlišný názor, ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým rozsudkom krajského súdu konštatuje, že namietané konanie nevykazuje žiadne znaky pochybení procesného charakteru a ani výklad a interpretáciu príslušných ustanovení právnych predpisov, najmä Občianskeho súdneho poriadku, ktorý krajský súd zvolil, nemožno považovať za arbitrárne alebo popierajúce základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. V tomto prípade nie je možné hovoriť ani o svojvôli pri výklade a aplikácii tohto zákonného predpisu, o ktorej by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, čo sa však v danom prípade nestalo (m. m. I. ÚS 115/02, III. ÚS 14/04) a hoci si ústavný súd všimol zrejmu nesprávnosť pri uvedení § 517 ods. 2 OSP na s. 6 (správne má byť Občiansky zákonník), táto okolnosť nemala v okolnostiach daného prípadu žiadny vplyv na prípadné iné rozhodnutie ústavného súdu v tejto veci, pretože sťažovateľ túto námietku v sťažnosti osobitne ani nenamietal a ani nežiadal vydať k tomu opravné uznesenie v konaní pred všeobecnými súdmi.

Okresný súd rozhodol o výške nároku v zmysle § 136 OSP tak, že ju určil odhadom podľa svojej úvahy, a vychádzajúc z odôvodnenia krajského súdu ústavný súd nezistil, že by v prípade sťažovateľa mohlo ísť v konaní o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie jeho základných práv, ale o prípad, keď právo na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Ústavný súd preto v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov krajského súdu. Tvrdenie sťažovateľa sleduje len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré pre neho skončilo nepriaznivým výsledkom, čo však nemožno spájať s pojmom spravodlivý proces a porušovaním jeho princípov.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu právo na súdnu ochranu neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom, teda za porušenie

tohto základného práva nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (obdobne III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol vo vzťahu ku krajskému súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

3. Ústavný súd sa napokon zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorou namieta porušenie svojich práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo/209/2010 z 8. júna 2011, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa z dôvodu, že smerovalo proti rozhodnutiu krajského súdu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu hodnotí namietané uznesenie najvyššieho súdu ako jasné, vyčerpávajúce a zrozumiteľné, a teda zodpovedajúce obsahu základného práva na súdnu ochranu zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Najvyšší súd konštatoval, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom (Občiansky súdny poriadok) a podľa neho v danom prípade nedošlo k chybnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa sťažovateľovi znemožnila realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní pre účely obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f) OSP. Obdobne dal najvyšší súd vo svojom rozhodnutí aj priamu odpoveď na námietku sťažovateľa týkajúcu sa údajného nesprávneho právneho posúdenia veci.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstatnom takto: „odvolací súd v danom prípade vo veci samej rozhodol o peňažnom plnení 119,49 Eur s príslušenstvom. Výška minimálnej mzdy v deň podania žaloby (06. 09. 1993) predstavovala 2.200,- Sk, t. j. 73,026 €, jej trojnásobok činí 219,07 € (6.600,- Sk). Dovolanie žalovaného teda smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcim trojnásobok, minimálnej mzdy. Na danú vec sa preto vzťahuje ustanovenie § 238 ods. 5 O. s. p., ktoré

prípustnosť dovolania vylučuje. Najvyšší súd... z tohto dôvodu dospel k záveru, že v predmetnej veci dovolanie žalovaného je procesné neprípustné,

Zo zreteľom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) súd skúma vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Z vymenovaných procesných väd, je sťažovateľom v dovolaní namietaná vada konania podľa § 237, ktorá podľa neho spočíva v tom, že súd prvého stupňa 09. 01. 2007 uskutočnil pojednávanie bez prítomnosti žalovaného (č. l. 226), pričom došlo na ňom k vyhláseniu rozhodnutia, ktorým bolo konanie voči žalovanému 2. rade JUDr. R. zastavené, uložená žalovanému povinnosť nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania 9.632,- Sk, pričom súd prvého stupňa na pojednávaní rozhodol uznesením o osobnej účasti žalovaného na konaní, v ktorom berie účasť žalovaný v 2. rade. Dovolací súd zistil, že rozhodnutiu súdu prvého stupňa predchádzal ďalší postup na súdnom pojednávaní 16. 04. 2009, na ktorom sa zúčastnil žalovaný a tak mal možnosť uplatniť všetky svoje procesné práva. Len skutočnosť, že žalovaný sa nezúčastnil predchádzajúceho pojednávania automaticky neznamená, že mu postupom súdu prvého stupňa bola odňatá možnosť konať pred súdom. Je potrebné prihliadať na stav, že niektoré z procesných práv môžu byť efektívne a účinné i v ďalšom priebehu konania. Žalovaný v tejto súvislosti nekonkretizoval, porušenie ktorých konkrétnych procesných práv namieta. Dovolaciemu súdu preto nebola daná možnosť posúdiť príčinu súvislosti medzi prípadným namietaným konkrétnym porušením práva a neskorším postupom súdu zavŕšeným prvostupňovým rozhodnutím. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že žalovaný neuplatnil opravné prostriedky proti rozhodnutiu vyhlásenom na pojednávaní dňa 09. 01. 2007. Žalovaný namieta, že odvolací súd vo veci konal bez nariadenia pojednávania i keď s tým žalovaný nesúhlasil. Podmienky, za ktorých môže odvolací súd konať bez pojednávania, musia vyplývať z obsahu spisu a charakteru prejednávania veci. V danom prípade odvolací súd nemusel dopĺňovať alebo opakovať dokazovanie, lebo sa stotožnil so skutkovým stavom a právnym posúdením veci, tak ako ho ustálil súd prvého stupňa. Vychádzajúc z povahy, veci, zaplataenia ceny, obsahu spisu a stanoviska žalovaného zaujal odvolací súd názor, že v tomto prípade nešlo o vec dôležitého verejného záujmu (nejde o veci týkajúce sa rôznych súvislosti väčšieho okruhu osôb, alebo napr. spory týkajúcich sa územného celku a pod.)...

V nadväznosti na uvedené dovolaci súd nezistil, že postupom prvostupňového i odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 237 O. s. p.

Pokiaľ sťažovateľ namieta, že v konaní došlo k iným vadám konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, ktoré žalovaný vidí predovšetkým v nevhodnom správaní sa sudcu k žalovanému, tiež v tom, že súd nevypočul ako svedka vodiča Tatry, nevysporiadal sa so všetkými dôkazmi, nesprávne právne posúdil predmetné dohody nachádzajúce sa v spise medzi žalobcom a JUDr. R. a žalovaným, keďže žalovaný zastával funkciu riaditeľa pre drevovýrobu, nesprávne posúdil zmluvu o združení a iné, v tejto súvislosti dovolaci súd zdôrazňuje, že nesprávne právne posúdenie sú síce relevantnými právnymi dovolacími dôvodmi, avšak samé o sebe prípustnosť dovolania nezakladajú, Pokiaľ je dovolanie procesné neprípustné, čo je aj tento prípad, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmaniu. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému nie je opravný prostriedok v zmysle § 238 ods. 5 O. s. p. prípustný, preto Najvyšší súd... dovolanie žalovaného odmietol.“

Pokiaľ teda najvyšší súd preskúmal všetky podmienky, za ktorých môže uskutočniť dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia krajského súdu, osobitne posudzujúc podmienky podľa § 238 OSP a existenciu väd podľa § 237 OSP, a dospel k záveru o neprípustnosti dovolacieho konania (na základe čoho dovolanie podané sťažovateľom odmietol), uvedeným postupom nemohol porušiť označené základné práva sťažovateľa.

V tejto súvislosti je potrebné v závere ešte uviesť, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (mutatis mutandis napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010).

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto

názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Ústavný súd tiež nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú jasné, zrozumiteľné a dostatočne odôvodnené.

Z tohto dôvodu sťažnosť sťažovateľa odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Čo sa týka namietaného porušenia iných práv sťažovateľa, napr. základného práva podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, základných práv podľa čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, čo sa týka rýchlosti prerokovania jeho veci, ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľa nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05).

Vychádzajúc z obsahu podania a jeho príloh ústavný súd konštatuje, že v časti táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je riadne zastúpený právnu zástupkyňou, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené

v § 20 ods. 1 a 3 a § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde. Aj keď sťažovateľ v zdôvodnení svojej sťažnosti namieta porušenie základného práva podľa čl. 19 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, tieto vecne a riadne bližšie neodôvodnil, a okrem toho nešpecifikuje ani dôvod, v čom vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pokiaľ ide o rýchlosť konania), ak navyše táto námietka je už irelevantná, pretože zo sťažnosti vyplýva, že konanie pred okresným súdom a krajským súdom už bolo právoplatne skončené v roku 2010.

Tieto uvádzané nedostatky v náležitostiach sťažnosti preto odôvodňujú odmietnutie tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2011